

Kort commentaar op Miljoenennota 2012 Vakcentrale voor middengroepen en hoger personeel MHP

Culemborg, 16 september 2011

Vooraf

In dit commentaar beperkt de Vakcentrale voor middengroepen en hoger personeel MHP zich slechts tot enkele hoofdzaken en specifieke maatregelen uit de Miljoenennota. Bij de behandeling van de afzonderlijke wetsvoorstellen, zal de MHP zo nodig hierop nader ingaan.

Algemeen economisch beeld

De MHP deelt de zorgen van het kabinet over een tweede economische dip in korte tijd als gevolg van de schulden crisis en de ontwikkelingen op de financiële markten. Wel is de MHP verbaasd over het feit dat het kabinet aangeeft, dat eerst het bedrijfsleven en vervolgens de overheid de klappen van de eerste crisis hebben opgevangen en dat gezinnen hiervan nog weinig last hebben gehad. Sinds 2008 hebben ruim 100.000 mensen hun baan verloren, ligt de loonontwikkeling onder inflatieniveau en is de gemiddelde koopkracht achtergebleven bij eerdere ramingen van het kabinet. Hoezo hebben huishoudens nog niks van de crisis gemerkt? Het is niet uit te leggen aan iemand die zijn baan verliest dat de eerste crisis aan deze persoon is voorbijgegaan.

Het jaar 2012 wordt het derde jaar op rij dat mensen hun koopkracht zien dalen. In 2011 is de koopkrachtachteruitgang zelfs aanzienlijk groter dan het kabinet vorig jaar nog voorspelde. De MHP vreest dat dit ook weer in 2012 het geval zal zijn. Zeker voor gezinnen uit de middengroepen, bij wie het risico van de stapeling van allerlei maatregelen het grootst is.

De MHP heeft er moeite mee dat het kabinet maatregelen treft, die vooral bij gezinnen terecht komen, en die ondernemers zoveel mogelijk ontzien. Het zou het kabinet sieren als er meer evenwicht gebracht zou worden in de lastenverdeling. Bijvoorbeeld via een tijdelijke verhoging van de winstbelasting. Op deze manier kunnen de lastenverzwaringen voor gezinnen enigszins getemperd worden. Ook dan zullen bedrijven, die getroffen worden door een tweede crisis, hiervan geen last hebben, omdat zij hun winsten zullen zien teruglopen.

De opmerking in de Miljoenennota alsof de economische crisis aan gezinnen is voorbijgegaan, vindt de MHP ongepast. Juist gezinnen zijn vaak fors getroffen door de economische crisis. Daarom pleit de MHP voor een betere verdeling van de rekening over bedrijven en gezinnen.

Koopkrachtontwikkeling

Hoewel de Miljoenennota een beeld schetst dat over de gehele linie het lastenbeeld in 2012 voor het derde jaar op rij licht negatief is, constateert de MHP dat weinig mensen zich hierin zullen herkennen. Veel van de specifieke maatregelen hebben vooral betrekking op de middengroepen. Daarom lopen zij het meeste risico geconfronteerd te worden met een stapeling van effecten, waardoor hun koopkracht in 2012 veel slechter zal uitpakken. Het

gaat dan al gauw eerder over 5%, dan over de nu geschetste 1% koopkrachtachteruitgang. Ook blijft een aantal maatregelen buiten de standaard koopkrachtplaatjes, waardoor een te rooskleurig beeld wordt geschetst. In de komende weken zal de MHP daarom ook de effecten, die het kabinet niet meeneemt, doorrekenen en met een reëler koopkrachtbeeld komen.

Volgens de MHP komt de koopkracht negatiever uit door de volgende voorbeelden:

- De nominale premie voor de zorgverzekering stijgt volgens het kabinet slechts met 1%. Het is maar zeer de vraag of dit werkelijkheid wordt, aangezien de kostenontwikkeling in de zorg hiertoe geen aanleiding geeft.
- De inflatie zou weer wat gaan dalen volgens het CPB. Door een toename van overheidsleningen bestaat het risico dat dit niet zal gebeuren.
- De lokale belastingen blijven buiten het koopkrachtbeeld, terwijl er een opwaartse druk is vanwege tekorten bij gemeenten.
- De gevolgen van de bezuinigingen op de kinderopvang en de studiefinanciering blijven buiten het algemene koopkrachtbeeld.
- De maatregelen ten aanzien van het persoonsgebonden budget zijn niet meegenomen.
- Er wordt voorbijgegaan aan het feit dat steeds meer huishoudens met dubbele woonlasten zitten, omdat ze hun huis niet kunnen verkopen.
- Het inkomensbeeld voor mensen met een aanvullend pensioen van meer dan € 10.000 wordt niet in beeld gebracht, terwijl zij extra last hebben van het niet indexeren van de pensioenen.
- Ambtenaren, van wie de lonen worden bevroren, staan niet apart vermeld bij de koopkrachteffecten.
- Het beleid van bepaalde gemeenten om mensen met een handicap en met een inkomen dat boven een bepaalde grens uitgaat, uit te sluiten van allerlei Wmo-voorzieningen, wordt genegeerd.

Volgens de MHP geeft de Miljoenennota een verkeerde verwachting ten aanzien van het koopkrachtbeeld. Maatregelen, die niet worden meegenomen, en een stapeling van effecten voor veel mensen onder de middengroepen zullen leiden tot slechtere koopkrachtplaatjes. Er lijkt zelfs sprake te zijn van een verkapt nivelleringsbeleid.

Kostendekkende griffierechten

De MHP neemt de stijging van 20% voor alle boetes voor kennisgeving aan, maar plaatst wel de kanttekening dat de hoogte van een boete proportioneel moet zijn. Als de stijgingen van boetes een direct gevolg zijn van tekorten elders, dan schiet, wat de MHP betreft, de maatregel zijn doel voorbij. Meer zorgen maakt de MHP zich om de verhoging van de griffierechten. Toegang tot een rechter is een fundamenteel recht in een rechtstaat. Met de invoering van een kostendekkend stelsel wordt dit recht ondergraven. Zo moet voor bijvoorbeeld een arbeidsrechtprocedure op dit moment € 70 tot € 210 aan griffierechten worden betaald. Uit berekeningen blijkt dat de griffierechten in een ontslagprocedure via de rechter in de nieuwe situatie tot maar liefst € 1540 zullen gaan stijgen. Voor veel werknemers wordt hiermee de weg naar de rechter vrijwel onbetaalbaar. Wrang is ook dat juist de middeninkomens hiervan weer de dupe zijn, omdat zij al snel op het maximumbedrag van de griffierechten uitkomen.

De MHP wijst de verhoging van de griffierechten af, omdat het steeds moeilijker zal worden voor een persoon om zijn recht te halen bij een rechter. Hiermee wordt de toegankelijkheid naar een onafhankelijk rechter aanzienlijk belemmerd.

Wet werken naar vermogen

De Wet werken naar vermogen, die in 2013 wordt ingevoerd, zal voor veel Wajongers een forse inkomensachteruitgang betekenen. Zeker jongeren met een handicap wonen in het algemeen langer thuis. Ouders sparen vaak extra voor later om hun kind te ondersteunen in zijn/haar levensonderhoud. Juist deze Wajongers zullen via de Wet werken naar vermogen fors gekort worden op hun uitkering of deze zelfs helemaal verliezen vanwege het inkomen van hun ouders of het gespaarde vermogen. Het kabinet beoogt meer mensen met een arbeidshandicap aan het werk te helpen, maar dat bereikt het niet door deze mensen een stukje zelfstandigheid te ontnemen. Er zouden volgens de MHP juist stimulerende maatregelen getroffen moeten worden om werkgevers over de streep te trekken Wajongers in dienst te nemen. Het verbaast de MHP dat Wajongers zich moeten gaan melden bij het loket van de gemeenten, te meer daar gemeenten niet de expertise in huis hebben om deze groep mensen met specifieke oplossingen te ondersteunen om werk te vinden. Het zou veel beter zijn om extra maatregelen te nemen, waarbij werkgevers en Wajongers ondersteund worden in de onderlinge match, zodat de instroom in de Wajong beperkt wordt. Nu wordt er vooral gekort op de rechten van Wajongers.

De MHP bepleit meer ondersteuning van Wajongers en werkgevers om vraag en aanbod van arbeid beter bij elkaar te brengen. Dit zal effectiever zijn om de instroom in de Wajong te beperken, dan om te korten op uitkeringen en mensen met een gedeeltelijke arbeidsbeperking over te hevelen naar de gemeenten.
--

Kleinere overheid

De MHP constateert dat door de forse bezuinigingen de kwaliteit van de dienstverlening door de overheid onder druk is komen te staan. Een extra taakstelling om de personeelsomvang te reduceren, kan voor onderdelen in de collectieve sector de nekslag betekenen, als er niet eerst duidelijke keuzes worden gemaakt. Het gaat daarbij om keuzes ten aanzien van wat nu daadwerkelijk tot de taken van de overheid gerekend moet worden. Ook zal er blijvende aandacht moeten zijn voor de arbeidsvoorwaardenontwikkeling ten opzichte van de marktsector. Een structureel en kwalitatief goede dienstverlening door de collectieve sector valt of staat ook bij arbeidsvoorwaarden, die zich over de hele linie kunnen meten met die van de marktsector. Dat geldt voor het onderwijs, de gezondheidszorg, maar ook voor werknemers in de diverse bestuurslagen. Daarom wijst de MHP een bevrozing van de lonen af. Op den duur zal het steeds moeilijker worden om goed gekwalificeerd personeel aan te trekken in de collectieve sector, waardoor de kwaliteit voor de uitvoering van overheidstaken niet waargemaakt kan worden.

Het mes zetten in het aantal ambtenaren heeft volgens de MHP grote gevolgen. De kwaliteit van de dienstverlening door de overheid komt onder druk te staan, indien er geen duidelijke keuzes worden gemaakt, waarvoor de overheid wel of niet verantwoordelijk is. De voorgestelde ingrepen in de arbeidsvoorwaarden wijst de MHP af.

UWV redesign

Er wordt fors gesneden op de re-integratiemiddelen van het UWV. Bovendien krijgt het UWV te maken met grote uitvoeringstechnische en beleidsmatige taakstellingen. Dit alles heeft geleid tot plannen om voor het UWV Werkbedrijf tot een 'redesign' te komen. In de praktijk betekent dit echter, dat de dienstverlening voor uitkeringsgerechtigden en werklozen wordt uitgekleeft. Zo worden er zeventig van de honderd locaties gesloten, waardoor de fysieke en psychische drempel om naar het UWV te gaan hoger wordt. Het wondermiddel moet een

kosteloze, digitale dienstverlening zijn zonder enig direct contact, zoals een intakegesprek. Dit onder het mom van: werkzoekenden zijn zelf verantwoordelijk voor hun re-integratietraject. Er wordt op geen enkele wijze onderbouwd waarom dit effectiever zou zijn dan de huidige, meer op het individu gerichte ondersteuning. Het is zelfs de vraag of de bezuinigingen op de 'kleine geldstroom' (uitvoering) niet gaan leiden tot hogere uitgaven voor de 'grote geldstroom' (uitkeringen).

De MHP maakt zich grote zorgen over de plannen om het UWV 'redesign' door te voeren. De beleidsdoelstellingen om meer mensen aan het werk te krijgen en tegelijkertijd het ondersteunende apparaat te verkleinen, gaan volgens de MHP niet samen.

Bezuinigingen Arbeidsinspectie

Het kabinet neemt maatregelen, waardoor de controle op de naleving van arbeidsomstandigheden, arbeidsvoorwaarden en arbeidstijden wordt versoerd. Hiervoor in de plaats komen er hogere boetes voor werkgevers, die zich niet houden aan de wet- en regelgeving. Volgens de MHP zal de verhoging van de boetes niet leiden tot een verbetering van de naleving, omdat de pakkans (in het bijzonder bij recidive) steeds kleiner wordt en daarmee de frequentie van inspecties fors wordt gereduceerd.

De gemiddelde frequentie, waarmee een bedrijf door de inspectiedienst voor een bedrijfsbezoek in aanmerking komt, is nu slechts één maal in de twintig jaar.

De MHP maakt zich grote zorgen over deze verdere verlaging van de inspectiecapaciteit en hiermee voor de kwaliteit. Bovendien lijkt deze verlaging strijdig met de verdragen 81 en 129 van de International Labour Organization (ILO).